

Παναγιώτης Μιχαλόπουλος & Γιώργος Π. Πεφάνης (επιμ.), Έρευνα, σύνθεση, ερμηνεία. Προσεγγίζοντας το θέατρο του Σπύρου Α. Ευαγγελάτου, Παπαζήσης, Αθήνα 2023

Το γόνιμο και ειδολογικά ευρύ σκηνοθετικό έργο του Σπύρου Α. Ευαγγελάτου (1940-2017), που καταγράφεται σε περισσότερες από διακόσιες παραγωγές θεάτρου και όπερας, άφησε αναμφισβήτητα ισχυρό αποτύπωμα στη σύγχρονη σκηνή.

Από τους κορυφαίους αναμορφωτές της τέχνης του θεάτρου στην Ελλάδα, προχώρησε σε τολμηρούς πειραματισμούς στο πεδίο της αναβίωσης του αρχαίου δράματος και σφράγισε με την επί δεκαετίες παρουσία του το Φεστιβάλ Επιδαύρου. Διερεύνησε συστηματικά το κλασικό ρεπερτόριο προσφέροντας σύγχρονες και ανανεωτικές σκηνικές αναγνώσεις και πρότεινε νέες σκηνοθετικές και ερμηνευτικές κατευθύνσεις στις παραστάσεις του λυρικού θεάτρου. Ανέδειξε με επιμονή και φανατισμό την παλαιότερη ελληνική γραμματεία προβαίνοντας στη σκηνική υλοποίηση (θεατρικών και μη) κειμένων που πολύ δύσκολα και πολύ σπάνια παρουσιάζονταν και με τις διεθνείς περιοδείες των παραστάσεων του προσωπικού του θιάσου, του Αμφι-Θεάτρου, κατόρθωσε να μεταφέρει τη σύγχρονη ελληνική θεατρική δημιουργία σε τριάντα περίπου πόλεις των πέντε ηπείρων.

Παράλληλα με την επιστημονική και διδακτική του δραστηριότητα (Ομότιμος Καθηγητής του Πανεπιστημίου Αθηνών, μέλος και Πρόεδρος της Ακαδημίας Αθηνών) και τη διεύθυνση σημαντικών καλλιτεχνικών οργανισμών (Γενικός Διευθυντής του Κρατικού Θεάτρου Βορείου Ελλάδος, Γενικός Διευθυντής και Πρόεδρος της Εθνικής Λυρικής Σκηνής και Πρόεδρος του Ελληνικού Κέντρου του Διεθνούς Ινστιτούτου Θεάτρου), κατέθεσε ένα εξόχως παραγωγικό έργο σε διάστημα πενήντα πέντε ετών.

Επιχείρησε και πέτυχε να χαράξει έναν δικό του, εντελώς προσωπικό δρόμο στη σκηνοθεσία, μακριά από παγιωμένες αντιλήψεις και εδραιωμένες αισθητικές τάσεις, μακριά από μεθόδους και «σχολές», επιτυγχάνοντας μια ανεξάντλητη υφολογική ποικιλία στις παραστάσεις του, που πήγαζε από τη διερεύνηση των συστατικών στοιχείων κάθε κειμένου, τη βαθιά γνώση της μακραίωνης ευρωπαϊκής θεατρικής παράδοσης, τη μουσικότητα που συνυφαινόταν με τη σκηνοθετική σύλληψη, την επιτυχή αφομοίωση –και ενίοτε ανάμειξη– μορφών και ειδών και την ειλικρινή πίστη του στην τέχνη του ηθοποιού.

Περιεχόμενα

Παναγιώτης Μιχαλόπουλος

Ο Σπύρος Α. Ευαγγελάτος και η τέχνη του θεάτρου: Μία χαρτογράφηση

Α. Ψηφίδες μιας καλλιτεχνικής προσωπογραφίας

Βάλτερ Πούχνερ

Ο Σπύρος Ευαγγελάτος dramaturg του ελληνικού προεπαναστατικού θεάτρου

Κυριακή Πετράκου

Ο Σπύρος Ευαγγελάτος ως θεατρικός συγγραφέας: Το πατριωτικό δράμα του *Νικόλαος Γαλάτης*

Κωνσταντζα Γεωργακάκη

Ο Σπύρος Α. Ευαγγελάτος Γενικός Διευθυντής της Εθνικής Λυρικής Σκηνής. Μια πρώτη αποτίμηση

Β. Αρχαία κείμενα και σύγχρονες προσεγγίσεις

Μιχαέλα Αντωνίου

Από την *Ηλέκτρα* του Εθνικού (1972) στην *Ηλέκτρα* του Αμφι-Θεάτρου (1991). Στόχοι και επιλογές στην υποκριτική και τη σκηνοθεσία

Constantin Bobas

Χαμένα έργα και σωζόμενα αποσπάσματα: Αποσυνδέοντας και επανασυνδέοντας την «πραγματικότητα» της αρχαίας τραγωδίας στον χώρο και στον τόπο. Δραματικές προσεγγίσεις των αποσπασμάτων της *Ψυχαστασίας* του Αισχύλου και της *Υψιπύλης* του Ευριπίδη από τον Σπύρο Ευαγγελάτο

Βαρβάρα Γεωργοπούλου

Μια περιπλάνηση στην αισχυλική ενδοχώρα: Η «αντίστροφη» *Ορέστεια* του Σπ. Ευαγγελάτου

Μάνος Δαμασκηνός

Πέρσες (1978): Η αισχύλεια τραγωδία σε σκηνοθεσία Σπύρου Α. Ευαγγελάτου στο ΚΘΒΕ μέσα από το «βλέμμα» της θεατρικής κριτικής.

Καίτη Διαμαντάκου

Εκκλησιάζουσες 1969 - *Λυσιστράτη* 2014: Ο αριστοφανικός κύκλος του μεταφραστή Ευαγγελάτου

Βάιος Λιαπής

Ο Σπύρος Α. Ευαγγελάτος ως μεταφραστής της αρχαίας τραγωδίας

Άννα Μαυρολέων

Στα σύνορα της κωμωδίας - *Άλκηστις* / *Κύκλωψ*

Ιωάννα Ρεμεδιάκη

Αίας, *Τραχίνιες*, *Αντιγόνη*: Σκηνοθετώντας τον έρωτα και την πολιτική

Γιώργος Σαμπατακάκης

Βάκχαι 1975. Η πολιτική Ηθική της τραγωδίας

Γ. Ανιχνεύοντας τη νεοελληνική δραματουργία

Μαρία Βελιώτη

Το «Έπος» του Διγενή Ακρίτη σε σκηνοθεσία Σπύρου Ευαγγελάτου: Η «κοινωνική μαγεία» της θεατρικής παράστασης

Κωνσταντίνα Ζηροπούλου

Η δραματουργική προσαρμογή και η σκηνοθεσία της *Ερωφίλης* από τον Σπύρο Ευαγγελάτο. Οι όροι μιας τολμηρής ακολουθίας

Κατερίνα Καρρά

Η Γενοβέφα και το παρελθόν της. Τολμηρές επιλογές στις πρώτες παραστάσεις του Αμφι-Θεάτρου

Παναγιώτης Μιχαλόπουλος

Από το χειρόγραφο στη σκηνή: Το εύφορο έδαφος της σκηνοθετικής τέχνης του Σπύρου Α. Ευαγγελάτου. Η περίπτωση του *Αμύντα*

Αθανάσιος Μπλέσιος

Η *Θεοφανώ* του Ά. Τερζάκη στο «Αμφι-Θέατρο» του Σπύρου Ευαγγελάτου

Θάλεια Μπουσιοπούλου

Ο ρεαλισμός του θαύματος: Η ευτυχής συνάντηση του Σπύρου Ευαγγελάτου με τον Παύλο Μάτεσι στον *Περιποιητή φυτών*

Κωνσταντίνα Ριτσάτου

Η επιστροφή και τα διλήμματα μιας αιωνόβιας Μαρίας: Οι δυο σκηνοθεσίες της *Μαρίας Δοξαπατρή* του Σπύρου Ευαγγελάτου

Μανώλης Σειραγάκης

Μια πρωτοποριακή κίνηση θεατρικής αποκέντρωσης; *Η Ερωτική πίστη* του Αντώνιου Πάντιμου στο Αναγεννησιακό Φεστιβάλ Ρεθύμνου (1994)

Άννα Ταμπάκη

Ο Φιάκας, *Κωμωδία εις μέρη δύο* υπό Δ. Κ. Μισιτζή. Δραματουργική προσέγγιση και παράσταση

Δ. Καλλιτεχνικά αποτυπώματα, διακείμενα και εκλεκτικές συγγένειες στην Ευρώπη και την Αμερική

Αλεξία Αλτουβά

Σπύρος Α. Ευαγγελάτος και Luca Ronconi. Εκλεκτικές συγγένειες δύο πρωτοπόρων του θεάτρου

Ξένια Γεωργοπούλου

Ο Σπύρος Ευαγγελάτος και η αναγέννηση της Αναγέννησης

Κατερίνα Διακουμπούλου

Η παράσταση *Iphigenia at Aulis*, σε σκηνοθεσία του Σπύρου Α. Ευαγγελάτου, στο McCarter Theater στο Princeton, το 1982. Οι μηχανισμοί καλλιτεχνικής μετάκλησης ενός προπομπού καινοτομίας.

Γρηγόρης Ιωαννίδης

Η σκηνοθεσία της οφειλής. Ο *Άμλετ* του Σπύρου Α. Ευαγγελάτου «εντός» του ανεβάσματος της Κατερίνας Σ. Ευαγγελάτου

Gilda Tentorio

Ο Σπύρος Ευαγγελάτος και η Ιταλία

Ηλίας Τουμασάτος

Ο Σπύρος Ευαγγελάτος και το ιαπωνικό θέατρο: *Οι μάχες του Κοξίνγκα*

Ε. Ειδικές οπτικές στις παραστάσεις του Σπύρου Α. Ευαγγελάτου

Ιωάννα Αθανασάτου

Η οπτική του φύλου στο έργο του Σπύρου Ευαγγελάτου

Σοφία Αλεξιάδου

Μάνφρεντ, Νόρμα, Μήδεια, Ηλέκτρα: Οι φωτισμοί του Λευτέρη Παυλόπουλου στις σκηνοθεσίες του Σπύρου Ευαγγελάτου

Αλεξάνδρα Βουτζουράκη

«*Η τρέλα η πολλή είναι εξαίσια λογική στα μάτια που γνωρίζουν να διακρίνουν*». Οι μαινόμενοι της σκηνης υπό τη σκηνοθετική μπαγκέτα του Σπ. Ευαγγελάτου

Μαρία Κονομή

Σκηνογραφικές και ενδυματολογικές εκδοχές της μεταθεατρικότητας στις συνεργασίες του Σπύρου Ευαγγελάτου και του Γιώργου Πάτσα

Ίλια Λακίδου

Το Αμφι-Θέατρο ως θέατρο: Ο μόνιμος χώρος καλλιτεχνικής δράσης του Σπύρου Α. Ευαγγελάτου στην Αθήνα (Πλάκα)

Σοφία Παντουβάκη

Μια λυρική «αφηρημένη ενότητα»: Η συνεργασία Σπύρου Ευαγγελάτου και Γιώργου Πάτσα για την όπερα *Κώστας Καρυωτάκης* (1987) του Μίκη Θεοδωράκη

Γιώργος Π. Πεφάνης

Κωμικοί δρόμοι στην *Ιφιγένεια [εν Ληξουρίω]* του Σπύρου Α. Ευαγγελάτου

Στεριανή Τσιντζιλώνη

Χορογραφικές συνεργασίες στο έργο του Σπύρου Ευαγγελάτου